

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

Gorzów Wlkp., 11 września 2024 r.

Nasz znak: PS-III.9518.2.2024.ABil
Sprawę prowadzi: Anna Bilińska
Telefon: 95 7851462
e-mail: anna.bilinska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Wojciech Borowski
Dyrektor Spółdzielni
Społeczne Przedsiębiorstwo
Usługowe
Spółdzielnia Socjalna
ul. Dworcowa 2
66-470 Kostrzyn nad Odrą

Dotyczy: wystąpienia pokontrolnego

Na podstawie art. 15 i art. 16 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U.2024, poz.113)oraz przepisów rozdziałów 2-5 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) zespół kontrolny w składzie:

Anna Bilińska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodnicząca zespołu kontrolnego, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 178-1/2024 z dnia 13 czerwca 2024r.,

Marta Krompaszczyk - kierownik Oddziału Rynku Pracy w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - członek zespołu kontrolnego, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego 178-2/2024 z dnia 13 czerwca 2024r., przeprowadził w okresie od 17 czerwca 2024 r. do 5 lipca 2024 r. kontrolę problemową w przedsiębiorstwie społecznym Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna, ul. Dworcowa 2, 66-470 Kostrzyn nad Odrą w zakresie spełniania warunków określonych w ustawie o ekonomii społecznej dla przedsiębiorstw społecznych wskazanych w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.

Kontrola obejmowała okres od dnia 25 listopada 2022r. do 16 czerwca 2024r.

(*) i została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na rok 2024.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O rozpoczęciu kontroli podmiot kontrolowany został powiadomiony pismem Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. p. Grażyny Jelskiej z dnia 29 maja 2024 r., znak: PS-III.9518.2.2024.ABil, działającej z upoważnienia Wojewody Lubuskiego.

(akta kontroli str.1-3)

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 113).
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. 2023, poz. 802).
- ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020, poz. 224).
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 października 2022r. w sprawie rocznego sprawozdania przedsiębiorstwa społecznego (Dz.U 2022, poz. 2215).

W trakcie kontroli Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna reprezentowane było przez Pana (*) posiadającego pełnomocnictwo z dnia 01.06.2024r. podpisane przez Pana Wojciecha Borowskiego- Dyrektora Społecznego Przedsiębiorstwa Usługowego Spółdzielnia Socjalna do reprezentowania Spółdzielni przed organami kontroli lub jednostkami audytującymi, w zakresie: składania i odbierania dokumentów, udzielania wyjaśnień, podpisywania protokołów, wystąpień i notatek

(akta kontroli str.9)

Opis ustalonego stanu faktycznego.

Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna z siedzibą przy ul. Dworcowej 2 w Kostrzynie nad Odrą prowadzi działalność gospodarczą na podstawie aktualnego odpisu z Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000740472. Do reprezentacji podmiotu jest uprawniony Zarząd, w skład którego wchodzi Pan Wojciech Borowski Dyrektor Spółdzielni. Do składania oświadczeń woli upoważniony jest jednoosobowo dyrektor spółdzielni. Podmiot kontrolowany legitymuje się statusem przedsiębiorstwa społecznego nadany decyzją (*) Wojewody Lubuskiego dnia (*). Działalność przedsiębiorstwa społecznego ma na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rozpoczęcie czynności kontrolnych zaplanowano na dzień 17.06.2024r. w siedzibie przedsiębiorstwa społecznego tj. w Kostrzynie nad Odrą przy ul. Dworcowej 2.

13.06.2024r. podmiot kontrolowany poinformował, że miejsce przechowywania dokumentacji związanej z zatrudnieniem znajduje się w (*). Z informacji wynika, że pod wskazanym adresem znajduje się jednostka lokalna Spółdzielni, będąca jednym z miejsc prowadzenia działalności. W dniu 21.06.2024r. w siedzibie Wojewody Lubuskiego w Gorzowie Wielkopolskim przy ul. Jagiellończyka 8 nastąpiło okazanie części dokumentów kontrolnych. Pełnomocnik Spółdzielni zobowiązał się, że dalsze czynności kontrolne odbędą się 24.06.2024r. w siedzibie podmiotu kontrolowanego.

W dniu 23.06.2024r. zespół kontrolny został poinformowany mailowo, że 24.06.2024r. nie jest możliwe przeprowadzenie czynności w siedzibie podmiotu i zaproponowano inny termin. Z uwagi na zaplanowane czynności kontrolne zespół kontrolny udał się do siedziby podmiotu kontrolowanego 24.06.2024r. Na miejscu nie zastano przedstawiciela podmiotu kontrolowanego, natomiast pomieszczenia użytkowane przez przedsiębiorstwo społeczne były zamknięte, a drzwi nie były oznaczone nazwą firmy.

W dniu 25.06.2024r. osoba upoważniona do reprezentowania Spółdzielni stawiała się w siedzibie Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. i przekazała kolejną część dokumentów kontrolnych.

26.06.2024r. zespół kontrolny ponownie udał się do siedziby przedsiębiorstwa społecznego w Kostrzynie nad Odrą i dokonał, w obecności pełnomocnika Spółdzielni, oględzin pomieszczeń użytkowanych przez podmiot kontrolowany tj. kasa biletowa z zapleczem socjalnym, pomieszczenie magazynowe, pomieszczenia biurowe. Jednocześnie pełnomocnik przekazał kolejne dokumenty na potrzeby kontroli.
(akta kontroli str. 4-8, 10)

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

W toku kontroli stwierdzono, że Spółdzielnia Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna:

- prowadzi działalność gospodarczą, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ekonomii społecznej,
- prowadzi działalność służącą rozwojowi lokalnemu, mającą na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o ekonomii społecznej,
- zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej,
- co najmniej 30% ogółu osób zatrudnionych stanowią osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o ekonomii społecznej,
- informuje pracowników o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o ekonomii społecznej,
- realizuje indywidualne plany reintegracyjne w związku z udzielonym instrumentem wsparcia, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej,
- posiada organ konsultacyjno-doradczy, zgodnie z art. 7 ustawy o ekonomii społecznej,
- przestrzega określonych w art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej, zakazów w zakresie rozdysponowania majątku przedsiębiorstwa społecznego na rzecz podmiotów powiązanych, oraz ograniczeń w zakresie przeznaczenia zysku lub nadwyżki bilansowej przedsiębiorstwa społecznego.

Wobec tego warunki określone w ustawie o ekonomii społecznej dla przedsiębiorstw społecznych uznane zostały za spełnione.

Charakter podmiotu ekonomii społecznej i prowadzona działalność przedsiębiorstwa społecznego.

Przedsiębiorstwo Społeczne jest spółdzielnią socjalną działającą pod nazwą Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna.

Podczas kontroli zapoznano się z zapisami statutu Spółdzielni, które zawierają normy określające zasady jej funkcjonowania. Zgodnie z §7 Spółdzielnia działa na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji jej członków, pracowników i innych osób m.in. poprzez przywrócenie na rynek pracy, prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa zapewniającego pracę na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób o niskiej zatrudnialności oraz umożliwienia osobom bezrobotnym aktywizację zawodową.

Jednocześnie §9 wskazuje, że Spółdzielnia realizuje swoje cele określone w statucie m.in. poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków spółdzielni i jej pracowników. Dla realizacji celów spółdzielnia może prowadzić działalność we wszystkich prawnie dopuszczalnych obszarach gospodarczych, w tym w zakresie produkcji, usług i handlu. Ponadto Spółdzielnia może prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków, pracowników oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych.

Pracodawca poinformował, że w ramach działalności gospodarczej realizuje usługi na rzecz jednostek sektora finansów publicznych polegające na:

- utrzymaniu czystości obiektów użyteczności publicznej (np. szkoły, dworce),
- obsłudze pasażerów na dworcach kolejowych (kasy biletowe),
- prowadzeniu szaleńców miejskich,
- obsłudze noclegowo-gastronomicznej,
- zarządzaniu obiektami sportowymi.

Prowadzona jest również działalność w zakresie handlu art. spożywczymi.

Działalność gospodarcza przedsiębiorstwa społecznego prowadzona jest na terenie Polski, z wyłączeniem województw: kujawsko-pomorskiego, podlaskiego, podkarpackiego, lubelskiego, świętokrzyskiego. Działalność wykonywana jest przez Spółdzielnię samodzielnie lub w ramach konsorcjum z innymi podmiotami.

Zgodnie z otrzymaną informacją, w celu prezentacji swoich usług Spółdzielnia brała udział w lokalnych festynach, organizuje grupowe wyjazdy integracyjne dla pracowników, indywidualne wyjazdy wypoczynkowe, rehabilitacyjne i terapeutyczne dla pracowników. W miarę potrzeb pracownicy objęci są wsparciem finansowym, rzeczowym i pomocą medyczną. Organizowana jest również pomoc prawna dla pracowników spółdzielni oraz ich rodzin.

Zespół kontrolny stwierdził, że przedsiębiorstwo społeczne spełnia wymogi wynikające z art. 3 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ekonomii społecznej, który stanowi, że status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać podmioty ekonomii społecznej, prowadzące działalność gospodarczą, jako zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Przedsiębiorstwo społeczne spełnia przesłanki art. 4. ust. 1 pkt. 1 ustawy o ekonomii społecznej tj. prowadzi działalność służącą rozwojowi lokalnemu i ma na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

(akta kontroli str. 11-100, 137)

Zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym.

Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli tj. 17 czerwca 2024r. r. Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna zatrudnia (*) osób na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, (*) osób na podstawie umów cywilnoprawnych, (*) pozostaje w samozatrudnieniu tj. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą. Spośród zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (*) pracowników to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

Zespół kontrolny stwierdził, iż pracodawca spełnia wymogi dla prowadzących przedsiębiorstwo społeczne wynikające z art. 5. ust. 1 ww. ustawy tj. zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę.

Każda z tych osób jest zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

Ponadto co najmniej 30% z ogółu osób zatrudnionych stanowią osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

Społeczne Przedsiębiorstwo Usługowe Spółdzielnia Socjalna zatrudnia 39,62% osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ponadto pracodawca oświadczył, że informuje pracowników o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Zgodnie art. 5. ust. 4 ustawy o ekonomii społecznej, przedsiębiorstwo społeczne informuje osobę zagrożoną wykluczeniem społecznym, o której mowa w art. 2 pkt 6 lit. g, o skutkach podjęcia zatrudnienia w zakresie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str.101-105)

Realizacja indywidualnych planów reintegracyjnych, instrumenty wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych.

Podczas kontroli pracodawca przedstawił indywidualne plany reintegracyjne prowadzone dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Ustalono, że indywidualne plany reintegracyjne zawierały w szczególności informacje o:

- sytuacji społecznej i zawodowej osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym (IPR zawiera m.in. opis sytuacji zawodowej i predyspozycji zawodowych, sytuacji materialnej, mieszkaniowej, zobowiązań- w tym kredyty i pożyczki, stanu zdrowia, informacja nt. konieczności lub już podjętego leczenia, umiejętności społecznych, relacji z rodziną, samoocenę, sytuacji formalno-prawnej),
- planowanych celach do osiągnięcia i działaniach z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej,
- efektach realizacji założonych celów i działań w ramach reintegracji społecznej i zawodowej.

Zgodnie z rocznym sprawozdaniem przedsiębiorstwa społecznego za rok 2023 podmiot kontrolowany korzystał z instrumentów wsparcia ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 106-123)

Regulacje prawne i funkcjonowanie organu konsultacyjno-doradczego w przedsiębiorstwie społecznym.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej przedsiębiorstwo społeczne posiada organ konsultacyjno-doradczy, w którego skład wchodzi wszystkie osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie. Jednakże w przypadku, jeśli przedsiębiorstwo społeczne działa jako spółdzielnia socjalna utworzona przez osobę prawną, lub gdy liczba członków spółdzielni socjalnej jest niższa niż liczba pracowników niebędących jej członkami, powoływanie organu konsultacyjno-doradczego nie jest wymagane. W takich podmiotach wymagane jest zwoływanie przez ten podmiot spotkania konsultacyjnego, o którym mowa w art. 7a ustawy o spółdzielniach socjalnych. Wyłączenie to zostało wskazane w art. 7 ust. 5 ustawy o ekonomii społecznej.

Zgodnie z przedstawioną przez Dyrektora Spółdzielni informacją aktualnie Spółdzielnia liczy (*) członków. Zatem liczba członków spółdzielni socjalnej jest niższa niż liczba pracowników niebędących jej członkami.

Spotkanie konsultacyjne w Społecznym Przedsiębiorstwie Usługowym Spółdzielnia Socjalna odbyło się 25.05.2023r. W spotkaniu wzięli udział zainteresowani pracownicy. W trakcie spotkania przekazano informacje dotyczące: napojów i posiłków profilaktycznych, wyposażenia stanowisk pracy, realizacji wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne oraz spotkania integracyjne.

Zespół kontrolny stwierdził, że pracodawca spełnia wymogi dla prowadzących przedsiębiorstwo społeczne wynikające z art. 7 ustawy o ekonomii społecznej. (akta kontroli str.124-125, 135)

Stosowane zakazy w zakresie rozdysponowania majątku przedsiębiorstwa społecznego na rzecz podmiotów powiązanych.

Zgodnie z art. 8. ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej przedsiębiorstwo społeczne nie może:

- 1) udzielać pożyczek osobom prawnym organizacyjnie z nim powiązanim ani swoim członkom, członkom organów tego przedsiębiorstwa, osobom zatrudnionym w tym przedsiębiorstwie ani osobom, z którymi osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, ani zabezpieczać ich zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego;
- 2) przekazywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje nieodpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- 3) wykorzystywać majątku na rzecz osób, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich, chyba że to wykorzystanie wynika bezpośrednio z celu statutowego;
- 4) dokonywać zakupu towarów lub usług od osób prawnych organizacyjnie z nim powiązanych lub podmiotów, w których uczestniczą osoby, o których mowa w pkt 1, na zasadach innych niż w przypadku osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

Zespół kontrolny zapoznał się z zapisami §1 Uchwały Zarządu Spółdzielni z dnia (*) w sprawie wprowadzenia ograniczeń i zasad w dysponowaniu majątkiem i stwierdził, że uchwała zawiera wszystkie ograniczenia wymienione art. 8. ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej dotyczące dysponowania majątkiem przedsiębiorstwa społecznego. W związku z powyższym uznano, że pracodawca spełnia wymogi dla prowadzących przedsiębiorstwo społeczne wynikające z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy o ekonomii społecznej. (akta kontroli str.126-128, 136)

Ograniczenia w zakresie przeznaczania zysku lub nadwyżki bilansowej przedsiębiorstwa społecznego.

Zgodnie z art. 9. ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej przedsiębiorstwo społeczne nie przeznaczają zysku albo nadwyżki bilansowej uzyskanych z wykonywanej działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1, do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i osoby w nim zatrudnione.

Zapisy §2 Uchwały Zarządu Spółdzielni z dnia (*) w sprawie wprowadzenia ograniczeń i zasad w dysponowaniu majątkiem potwierdzają, że Spółdzielnia nie przeznaczą nadwyżki bilansowej uzyskanej z wykonywanej działalności do podziału między swoich członków i osoby w nim zatrudnione.

(akta kontroli str.129-134, 136)

W dniu 12.08.2024r. do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wpłynęło pismo zawierające zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego Wojewody Lubuskiego znak: PS-III.9518.2.2024.ABil z dnia 30.07.2024 r. Zastrzeżenia dotyczyły ustalonego w trakcie kontroli stanu faktycznego. Wojewoda Lubuski oddalił wniesione zastrzeżenia.

Kontrola przeprowadzona w Społecznym Przedsiębiorstwie Usługowym Spółdzielnia Socjalna z siedzibą przy ul. Dworcowej 2 w Kostrzynie nad Odrą nie wykazała nieprawidłowości i uchybień.

Pozytywnie oceniam spełnianie przez podmiot kontrolowany warunków, o których mowa w art. 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 5-10 ustawy o ekonomii społecznej. Wobec powyższej oceny dotyczącej realizacji zadań w zakresie objętym kontrolą, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

(*) Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902)